

Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hqar-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

ОДЛУКА

Датум усвајања: 26. септембар 2012. године

Предмет бр. 194/09

Петра КОСТИЋ

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, на заседању одржаном 26. септембра 2012. године,
уз присуство следећих чланова:

г. Марека НОВИЦКОГ, председавајућег
гђе Кристин ЧИНКИН

Уз помоћ

г. Андреја АНТОНОВА, извршног службеника

Узевши у обзир изнад поменути жалбу, уложену сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права,

Након већања, одлучила је следеће:

I. ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

1. Жалба је уложена 30. априла 2009. године и уписана је истог дана.
2. Дана 23. децембра 2009, 22. јуна 2011. и 29. марта 2012. године, Комисија је затражила од жалиоца да достави додатне информације и документацију. Дана 6. септембра 2011. године, неке информације су добијене путем телефонског разговора.
3. Дана 24. августа 2011. године, Комисија је затражила додатне информације од Канцеларије за везу са судовима (КВС) при косовском Министарству правде. КВС је одговорио 2. септембра 2011. године.

II. ЧИЊЕНИЦЕ

4. Жалилац је бивша становница Косова са тренутним пребивалиштем на територији уже Србије.

5. Жалилац наводи да је власница објекта који се налази у селу Ретимље, у општини Ораховац. Жалилац је користила објекат до јула 1999, када се из безбедносних разлога и након отмице свог сина, преселила у ужу Србију. Она наводи да је објекат накнадно узурпиран, оштећен, опљачкан и, после неког времена, порушен од стране непознатих починилаца.

A. Тужба пред Општинским судом

6. Дана 15. јуна 2004. године, жалилац је поднела тужбу Општинском суду у Ораховцу против Општине Ораховац и Привремених институција самоуправе (ПИС), у којој тражи надокнаду за штету нанету имовини у износу од 280.000 евра.
7. Општински суд у Ораховцу до сада није контактирао жалиоца нити су заказана саслушања у вези са горенаведеном тужбом.
8. Током 2004. године, судовима на Косову је поднето око 17.000 захтева за надокнаду штете, већином од стране косовских Срба који су 1999. године напустили своје домове на Косову због непријатељске агресије, и чија је имовина касније била оштећена или уништена. Са циљем да задовоље законско петогодишње ограничење за предају грађанских захтева за надокнаду штете, ови жалиоци су поднели своје захтеве у отприлике исто време током 2004. године. Захтеви су генерално били управљени против УНМИК-а, КФОР-а, ПИС-а и релевантне општине (видети Саветодавна комисија за људска права (у даљем тексту: ХРАП), *Милогорић и остали*, предмети бр. 38/08, 58/08, 61/08, 63/08 и 69/08, мишљење од 24. марта 2010, § 1; за правну основу по којој су жалиоци засновали своје тужбене захтеве видети исто мишљење, § 5).
9. У вези са овим предметима, директор Одељења правде (ОП) при УНМИК-у је 26. августа 2004. године послао писмо председницима свих општинских и окружних судова и председнику Врховног суда Косова, у коме помиње да је поднето „преко 14.000“ таквих захтева. Указао је на „проблеме које ће судови имати због тако великог прилива захтева“ и замолио је да „се не заказују [такви] предмети док не будемо заједно одлучили како најбоље да их решимо“ (за пуни текст писма видети мишљење о предмету *Милогорић и остали*, наведеном горе у § 8, под § 6).
10. Дана 15. новембра 2005. године, ОП је упутио обавештење косовским судовима да почну рад на захтевима у вези са штетом коју су нанела идентификована физичка лица, као и за штету учињену након октобра 2000. године, имајући у виду да „препреке ефикасном решавању ових случајева“ више не постоје. Захтеви који се тичу догађаја пре октобра 2000. године нису обухваћени овим писмом.
11. Дана 28. септембра 2008. године, директор ОП-а упутио је савет судовима да би случајеве који нису били заказани по захтеву од 26. августа 2004. године требало сада да обраде.
12. Дана 9. децембра 2008. године, одговорности УНМИК-а у области полиције и правосуђа на Косову су престале, а Мисија владавине права Европске уније на Косову (ЕУЛЕКС) преузела је пуну оперативну контролу у области владавине права, након саопштења председника Савета безбедности Уједињених нација, 26. новембра 2008. године (S/PRST/2008/44), којим се поздравља даље ангажовање Европске уније на Косову.
13. Дана 6. септембра 2011. године, жалилац је додала да је њен захтев тада и даље био на чекању пред Општинским судом у Ораховцу.

Б. Поступак пред Дирекцијом за стамбена и имовинска питања (ДСИП)

14. Дана 13. марта 2002. године, жалилац је поднела захтев ДСИП-у за признавање свог права власништва над имовином. Жалилац није доставила никакве додатне информације о томе да ли је Комисија за стамбене и имовинске захтеве (КСИЗ) при ДСИП-у потврдила њено власничко право.

В. Поступак пред Косовском повереничком агенцијом (КПА)

15. Жалилац наводи да је њен син радио у друштвеном предузећу „Орвин“ у Ораховцу (у даљем тексту: предузеће) до тренутка када је отет, 18. јула 1998. године. Од тада се не зна где се он налази.
16. Након што је сазнала да се предузеће приватизује, жалилац је поднела захтев, у име свог сина, код КПА да се он укључи у списак радника који су стекли право на део прихода од приватизације. Комисија од жалиоца није примила никакве додатне информације у вези са овим захтевом.

III. ЖАЛБА

17. Жалилац у суштини тврди да је Општински суд у Ораховцу обуставио поступак поводом њеног захтева за компензацију штете поднетог 15. јуна 2004. године против Општине Ораховац и ПИС-а због уништења њене имовине и да, као резултат, овај поступак није решен у догледно време, чиме је дошло до повреде члана 6 § 1 Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП). Она се жали на то да је, из истог разлога, њено право на ефикасан правни лек сходно члану 13 ЕКЉП такође нарушено. Жалилац се даље жали на чињеницу да је, уништењем њене имовине и одбијањем Општинског суда у Ораховцу да реши њен захтев за надокнаду штете нарушено њено право на имовину (члан 1 Протокола бр. 1 ЕКЉП).
18. Што се тиче поступка пред ДСИП-ом и КАИ, жалилац не наводи никакву конкретну повреду људских права.

IV. ПРИМЕНА ПРАВИЛА 29BIS ПОСЛОВНИКА КОМИСИЈЕ

19. Комисија напомиње да жалилац покреће питања која су, утолико што се жалба односи на поступак покренут 2004. године пред Општинским судом у Ораховцу, суштински иста као она која су покренута, поред осталих, у предметима *Милогорић*, бр. 38/08, *Живаљевић*, бр. 61/08, *Ђукић*, бр. 63/08 и *Богоћевић*, бр. 69/08, које је Комисија већ размотрила. Штавише, на основу записа се чини да се не покреће ни једно ново питање прихватљивости у погледу тог аспекта предмета о коме је овде реч. Комисија стога закључује да, сходно правилу 29bis Пословника Комисије, није неопходно да проследи УНМИК-у овај део жалбе о којој је реч.

V. ПРАВО

20. Пре него што почне да разматра меритум предмета, Комисија мора прво да одлучи да ли да прихвати предмет, узимајући у обзир критеријуме прихватљивости из чланова 1, 2 и 3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права.

А. Жалба у вези са поступком пред Општинским судом

21. Комисија је мишљења да, утолико што жалилац указује на кршење чланова 6 § 1 и 13 ЕКЉП, она у ствари подноси две жалбе (видети приступ усвојен, између осталог, у случају *Милогорић*, бр. 38/08, одлука од 22. маја 2009. године; упоредити Европски суд за људска права (ЕСЉП), *Аћимовић против Хрватске*, бр. 48776/99, одлука од 30. маја 2000. године; ЕСЉП, *Кутић против Хрватске*, бр. 48778/99, одлука од 11. јула 2000. године). Са једне стране, она се жали поводом чињенице да, услед обустављања поступка у надлежном суду, није била у могућности да добије одлуку у вези са својим захтевима за одштету за своју уништenu имовину. Комисија је мишљења да ова жалба може да покрене питање права жалиоца на приступ суду сходно члану 6 § 1 ЕКЉП, као и њеног права на ефикасан правни лек сходно члану 13 ЕКЉП. Са друге стране, она се жали на дужину поступка пред надлежним судовима, с обзиром на чињеницу да је поступак започет 2004. године и да од тада њени захтеви нису разматрани. Ова жалба би могла да покрене питање жалиоцевог права на правосудну одлуку у разумном временском року, у смислу члана 6 § 1 ЕКЉП.
22. Комисија је мишљења да жалба сходно члановима 6 § 1 и 13 ЕКЉП покрене озбиљна чињенична и правна питања, чије би разрешење требало да зависи од процене меритума. Према томе, Комисија закључује да ова жалба није очигледно неоснована у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 (видети, између осталог, случај ХРАП, *Милогорић*, наведен у § 18).
23. Нису установљени други разлози на основу којих би овај део жалбе био проглашен неприхватљивим.

Наводно кршење члана 1 Протокола бр. 1 ЕКЉП

24. Жалилац се жали на кршење свог права на имовину (члан 1 Протокола бр. 1). Она се уопштено жали поводом чињенице да је њена имовина оштећена или уништена, као и због пропуста Општинског суда у Ораховцу да реши њен захтев за одштету.
25. Комисија подсећа да, сходно члану 2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, она има надлежност једино над „жалбама које се односе на наводна кршења људских права до којих је дошло 23. априла 2005. године или касније или су проишле из чињеница насталих пре овог датума, при чему су поменуте чињенице проузроковале континуирано кршење људских права“. Оштећење и уништење имовине су тренутни чинови који не проузрокују континуирано кршење (видети ХРАП, *Лајовић*, бр. 09/08, одлука од 16. јула 2008, § 7). Имајући у виду да је жалилац сазнала за уништење своје имовине у новембру 2003. године, следи да овај део жалби лежи ван надлежности Комисије *ratione temporis*.
26. Поводом жалбе да, услед обустављања поступка који је започет у вези са захтевом жалиоца, жалилац до сада није била у могућности да добије накнаду за штету нанету њеној имовини, Комисија напомиње да се, утолико што се судски поступак разматра са становишта имовинског права, овај поступак не може одвојити од радњи на којима се заснивају захтеви пред судовима. Или, у облику позитивне изјаве, како је то Европски суд за људска права учинио у складу са својом правном надлежношћу под ЕКЉП:

„... временска правна надлежност Суда треба да се утврди у односу на чињенице које узрокују наводни конфликт. Због накнадне немогућности да се правним леком реши, овај конфликт је немогуће вратити под оквире временске правне надлежности Суда“ (ЕСЉП (Велико веће),

Блечич против Хрватске, бр. 59532/00, пресуда од 8. марта 2006, § 77, ЕКЉП, 2006-III).

27. Следи да овај део жалбе такође лежи ван оквира правне надлежности Комисије *ratione temporis* (видети, између осталог, ХРАП, *Гојковић*, бр. 63/08, одлука од 4. јуна 2009, §§ 24-25).

Б. Жалба у вези са поступком пред КСИЗ-ом и КПА

28. У складу са чланом 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, Комисија проглашава неприхватљивом било коју жалбу за коју сматра да није у складу са људским правима изнетим у инструментима људских права у оквиру надлежности Комисије, или за коју сматра да је очигледно неоснована.

29. Жалилац се жали у вези са захтевима поднетим КСИЗ-у и КПА. Жалби, међутим, недостају било какве одређене информације или појединости везане за захтеве, помоћу којих би Комисија утврдила да ли је можда дошло до кршења људских права.

30. У таквим околностима, Комисија сматра да овај део жалбе није поткрепљен доказима па је стога он очигледно неоснован.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија, једногласно,

- ПРОГЛАШАВА ПРИХВАТЉИВИМ ЖАЛБЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПРАВО ПРИСТУПА СУДУ И ПРАВО НА ЕФИКАСАН ПРАВНИ ЛЕК (ЧЛАНОВИ 6 § 1 И 13 ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ О ЉУДСКИМ ПРАВИМА) И ПРАВО НА ПРАВОСУДНУ ОДЛУКУ У РАЗУМНОМ РОКУ (ЧЛАН 6 § 1 ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ О ЉУДСКИМ ПРАВИМА), У ПОГЛЕДУ ПОСТУПКА ПРЕД ОПШТИНСКИМ СУДОМ У ОРАХОВЦУ;

- ПРОГЛАШАВА ОСТАТАК ЖАЛБЕ НЕПРИХВАТЉИВИМ.

Андреј АНТОНОВ
Извршни службеник

Марек НОВИЦКИ
Председавајући